

DE SPIEGEL DER WERELD

21 juli 1967

Goedenavond, vrienden.

Ook nu wijs ik u er op, dat wij, sprekers van deze groep, niet alwetend of onfeilbaar zijn. Denkt er dus zelfstandig over na en vormt u ook zelfstandig een oordeel over alles, wat hier besproken wordt. Indien u meent, dat hetgeen wij stellen juist is, zo hopen wij, dat u ook meer praktisch in eigen leven daarmee rekening zult houden.

Ons onderwerp voor heden gaf ik de titel:

DE SPIEGEL DER WERELD

Het is een oude legende die berust op een bijna vergeten waarheid. Ergens in de Karakorums, tussen hoge bergen en diepe dalen, ligt een verborgen rotstempel. Hij, die daar binnen gaat, loopt gevaar te verdwalen in een labyrint van gangen, van cellen en grotere en kleinere ruimten. Maar weet je de weg, of word je geleid, dan kom je uiteindelijk in een donkere, bijna kathedraalgrote grot. En daar, tussen wat beelden, hangt, zo hoog dat je er heen op moet kijken, een concave spiegel, waarschijnlijk gemaakt van brons of een dergelijk metaal. De legende vertelt, dat de mens, die daarheen gaat, in die spiegel de waarheid kan zien over zichzelf en de wereld.

Zo gebeurde het eens, dat twee hoogstaande lieden gezamenlijk deze tempel mochten bezoeken. Beiden onderwierpen zich aan de noodzakelijke voorbereidingen, beiden hurkten zij gespannen neer tussen de wierookbekkens die een dikke, haast verstikkende rook uitbraakten, beiden staarden zij naar de spiegel. En beiden zagen zij de waarheid. Toen zij echter van hun beleving waren bijgekomen en, vele uren later, eindelijk weer in het zonlicht stonden, vergeleken zij hun visioenen met elkander. En daarop bleek, dat beiden iets geheel anders hadden gezien. Het ging misschien wel over ongeveer dezelfde dingen, maar er waren zeer grote verschillen. Hun conclusie was dan ook uiteindelijk, dat de spiegel der wereld niet de waarheid toonde.

Toch werden de dingen, waarvan zijn droomden - of die zij schouwden - heel waar. De eerste droomde van een wereld vol oorlog. De ander had in een zelfde jaargetijde de glorierijke stoet van een maharadja gezien, die zich begaf naar een nieuwe tempel. Hij werd vooraf gegaan en gevolgd door cymbaalspelers en dansers, en werd omringd door acrobaten en gevolgd door een stoet van praalwagens, waarop godenbeelden stonden. Toen nu het jaargetijde aanbrak, ging de tweede op reis. En zie, terwijl hij de feesten bijwoonde, die een vorst gaf ter ere van zijn nieuwe paleis en in statie de beelden van goden vervoerde naar de nieuwe tempels, die hij daarbij had doen bouwen, werd de stad waarin beiden woonden door rovers overvallen. De eerste onderging dan ook alle kwellingen, die hij in de spiegel reeds had voorzien.

Dit is een verhaal, maar een verhaal, dat heel wat dichterbij de waarheid ligt, dan de meeste mensen wel denken. Waarheid is voor ons nooit de algemene, de alomvattende waarheid. Een algemene en alomvattende waarheid kan voor ons namelijk niet bestaan. Waarheid is voor ons dat deel van het leven, dat wij persoonlijk ondergaan en aanschouwen. Wat op zich normaal is. Maar nu komt de ellende. Wanneer wij een stukje waarheid voor de toekomst kunnen zien, nemen wij onmiddellijk aan, dat dit voor alle andere mensen en wezens evenzeer en even volledig waar zal zijn. Wanneer u, zij het symbolisch, in de spiegel van de wereld kijkt, moet u weten, dat het geschouwde voor een ander niet waar hoeft te zijn, dat het geschouwde voor een ander ook een geheel andere betekenis kan hebben. De een zijn dood is de ander zijn brood, zegt de burger immers? Twee mensen zullen het zelfde gebeuren op aarde zien, de een als een lang verbeide en noodzakelijke verbetering van conjunctuur misschien, de ander bijvoorbeeld als een ondergang, door het wegvallen van een bevoorrechte positie.

Degenen, die in de spiegel der wereld keken en nog wel kijken, zijn de profeten, de visionairen van deze wereld. Het is typerend voor de eerbied die zelfs nu de mensen nog kennen voor

sommige profeten, dit in een China, dat alle godsdienst afschaft, een land, dat alle overleveringen bestrijdt, - feller dan ooit op dit ogenblik, omdat er in de buurt van Tibet wederom een op godsdienstige gevoelens gebaseerde opstand tegen het gezag aan de gang is -, een van de kloosters waar profeten heten te wonen, het Klooster der Drie Blinden, nog voortdurend beschermt en de bewoners daarvan ongestoord laat. De oudsten van dit klooster hebben dan ook een grote naam: zij trachten voortdurend te zien, wat er in de wereld aan de hand is en voorspellen voortdurend, alsof zij steeds maar in de spiegel zien wat er zal gaan gebeuren. En ofschoon de wijzen van China - openlijk natuurlijk - met het rode boekje van Mao zwaaien, luisteren zij naar deze stemmen vol eerbied en belangstelling. Zij weten, dat hetgeen, wat door de profeten van dit klooster gezegd wordt, een goed begrip vereist. Maar het geeft de waarheid weer. De grote moeilijkheid is slechts uit te maken, wat het voorspelde voor jou betekenen zal.

De waarheid omtrent morgen zien, betekent niet al te veel. Beseffen, wat deze waarheid voor jou is en daarnaast begrijpen, welke betekenis zij voor anderen kan hebben, is de grootste wijsheid. U kijkt allemaal en elke dag eigenlijk ook in een reeks van meer profane wereldspiegels! De kranten, filmjournaals, tv.-journaals, week- en maandbladen tonen u steeds weer de wereld en daarin treft u ook steeds weer plannen voor de toekomst aan, waarin iemand u zegt: dit is de waarheid van morgen. Maar u kunt, indien u wilt, ook constateren, dat deze voorspellingen, zoals zij gedaan worden, zelden of nooit uitkomen. U begint dan met een zeker wantrouwen aan te nemen, dat dit alles oneerlijkheid is, dat hierachter een andere bedoeling schuilt, zodat de plannen, waarvan de publiciteit spreekt, in wezen alleen dwaasheid en misleiding zijn. Toch hoeft dat niet zo te zijn. Maar dan zult u, als de twee mensen in mijn verhaal, moeten begrijpen, dat de waarheid op vele verschillende wijzen voorzien en beleefd kan worden, terwijl de tekenen, waarin die toekomst inderdaad vastligt, op vele verschillende wijzen geduid kunnen worden. Wie een prognose stelt, zal zijn voorspellingen ofwel in een bijna apocalyptische taal stellen, zo sprekende in een taal vol van symbolen en onverstaanbaarheden, dan wel hij zal zijn visie op een zeer eenzijdige wijze uitleggen.

Ik sprak u reeds van de profeten, die wonen in het klooster van de Drie Blinden. Dezen nu spreken over de komende tijd:

"Als een orkaan raast het onbegrip over de wereld. De rode branding breekt en wordt tot bloed. De aarde drinkt dorstig het lijden der mensheid. En ziet, daaruit wordt een nieuwe bloem geboren. Als deze zich ontplooit, zal de wereld weer vrede kennen."

Dat is een heel mooi visioen. Degenen die anti-communist zijn, duiden het natuurlijk als volgt: de rode vloed, die breekt en tot een stroom van bloed wordt, geeft de communisten aan, die in revoluties ten ondergaan. Maar in China zeggen de mensen: de rode branding is de rode gedachte, die alle weerstand breekt en in bloed zal alles, wat zich verzet tegen de communale gedachte, ten onder gaan. Beide groepen menen, dat hun uitleg de juiste zal zijn. Maar wanneer je de waarheid zoekt - en dit moeten wij vanavond allereerst vastleggen - zoekt men niet de waarheid zelf, maar legt men in feite eigen reactie op de waarheid vast. Een mens, die zichzelf kent, die een innerlijke bewustwording heeft doorgemaakt, die zover is gekomen, dat hij begint te begrijpen, wie en wat hij is, wat hij betekent - en dit is al heel veel - zal daarom nog niet in staat zijn de spiegel der wereld te bezien en daarin de waarheid van de wereld te aanschouwen. Ook zo iemand ziet nog steeds alleen een eigen waarheid.

Als ik dan vandaag wil trachten voor u in de spiegel der wereld te kijken, om iets van komende waarheden te zien, dan is het wel duidelijk, dat het beeld, dat ik u geef, voor een groot deel althans eerst mijn eigen waarheid zal zijn. Dat, wat u daaruit begrijpt en meent te horen in mijn woorden, zal grotendeels uw eigen waarheid zijn, wij kunnen nu eenmaal de dingen niet zo stellen, dat zij voor een ieder gelijkelijk en blijvend waar zijn. Het eerste, wat ik dan zie in die spiegel, is een spel van wervelende kleuren. Het is mij, alsof ik in een vortex van wervelende kleuren word opgezogen. Het is mij, alsof ik de wereld zich op zie lossen in een reeks van kleuren en draden als een stukje vuilnis dat wordt aangetast door bijtende middelen. Je weet dan niet, wat er over blijft. Met spanning bezie ik het beeld en ontdek nu, dat uit een schijn van groeiende wanorde en toenemende chaos in feite een nieuwe orde aan het groeien is. Maar al wat nog aan oorspronkelijke orde scheen te bestaan, wordt door de veranderingen mede aangetast en schijnt ten onder te gaan.

Ik kan dus wel stellen, dat de spiegel mij de waarheid van een onontkoombare hervorming over de gehele wereld toont, maar wát voor een hervorming? De een zal hierbij denken aan een verandering, waarbij vorst en vaderland weer belangrijker worden, terwijl een ander eerder denkt aan een hervorming, waarbij alle grenzen weg zullen vallen. Mij persoonlijk schijnt het eerder, dat de mensen grote emotionele veranderingen zullen ondergaan. Uw reactie op de dingen zal anders worden. U hebt langere tijd enthousiasme en medelijden gekend met degenen, die een prestatie leverden of lijden moesten, u één gevoelende. Het lijkt mij, dat deze dingen langzaam aan het vervagen zijn. Vooral meen ik, dat het hierbij het overbodige, het luidruchtige is, dat allereerst zal gaan verdwijnen. Wat er aan emoties in de massa overblijft, doet mij denken aan gif, aan bijtende zuren. Het schijnt mij toe, dat een zeker sarcasme, een ironische levensontkenning langere tijd werkzaam zullen zijn, juist waar het beginselen betreft, die men vandaag nog heilig noemt. Ik meen dan ook, dat juist hieruit veel strijd geboren zal worden. Ik kan mij vergissen. Voor sommigen kan de waarheid eerder een stille hergeboorte, een nieuwe open bloeien van eigen persoonlijkheid zonder meer zijn. Maar indien ik mijn eigen beelden volg, zo zal het vele mensen wel toeschijnen, dat de wereld aan het vergaan is, dat het einde der tijden gekomen is.

Ik zie in de spiegel der tijd ook geweld. Want een dergelijks strijd om nieuwe waarden kan niet zonder geweld plaats vinden. Maar nu zal ik de waarheid weer moeten definiëren. Want bij geweld denkt de één aan een wereldoorlog, de tweede aan een straatgevecht en de derde alleen maar een de gewelddadige onderdrukking van bepaalde processen, die hij - krachtens opvoeding, geloof en inzichten - onjuist acht. Ik geloof, dat wij dit geweld in ieder geval zullen ontmoeten als een spontaan iets.

Wanneer ik een beeld moet geven hiervan, zo kan ik zeggen, dat het mij doet denken aan een veenbrand. De vlammen schijnen steeds weer betrekkelijk gemakkelijk gedoofd te worden, maar de verstikkende rook blijft hangen. Onverwacht breekt steeds weer op andere plaatsen, soms enkele meters, maar soms ook kilometers verder, het vuur weer uit en laaien de vlammen op. De mens meent steeds weer, dat hij de ontwikkelingen nu wel meester is. Hij loopt over de geroosterde bodem als overwinnaar maar voor hij het weet, slaan voor of achter hem of aan vele zijden de vlammen weer naar buiten. Ik meen dat het geweld dat ik voorzie vooral moet worden geïnterpreteerd als een emotionele, bijna hysterische reactie op de problemen van het bestaan. De mensen zijn niet tevreden. Dit zegt niet alleen de spiegel mij, maar ook de wereld van heden zelf. Als een mens niet tevreden is, zoekt hij iets waarmede hij tevreden zou kunnen zijn. Maar illusies zijn niet genoeg. Illusies zijn uiteindelijk nooit genoeg. Een illusie zal sneller sterven naarmate men meer op haar vertrouwt. Daarom zou ik de volgende tijd willen kenschetsen als de periode van het sterven der illusies.

Dan is er nog iets: ik heb zo een idee, dat veel van de vibraties, die mij de spiegel van de wereld als destructieve werking laat zien, vooral woorden zijn. Ik vrees dat deze woorden langzaam maar zeker een zinloze donder worden, een rommelende aankondiging van een naderende storm zonder verdere inhoud. Het al-vermogen van het woord in deze dagen is de bode van een onbeteugeld geweld, dat voor korte tijd op vele plaatsen los kan breken. U ziet het: wanneer je in een spiegel van de wereld ziet en tracht de waarnemingen zinvol aan anderen over te brengen, is het moeilijk, zo niet onmogelijk, anderen een geheel juist beeld en de juiste definities te geven.

Ik geloof niet in een wereldoorlog, maar toch voorzie ik geweld. Een ander gelooft misschien wel in het komen van een wereldoorlog. Wie van ons beiden heeft nu gelijk? Ik meen, dat ik gelijk heb op grond van de tekenen en waarnemingen. Maar een ander kan, op grond van dezelfde waarnemingen en feiten, van de onontkoombaarheid van een wereldbrand overtuigd zijn. Zeker is, volgens mij, dat de grootmachten op het ogenblik wel zeer wankel in de wereld staan. Ik meen dat degenen, die tot nu toe met woorden hebben getracht steeds weer zichzelf te sauveren en hun aanzien te redden, in dit opzicht steeds meer hulpeloos worden. Hier denkt iemand dat dit een omwenteling, een revolutie in Rusland moet betekenen. Het is mogelijk. Een ander meent, dat dit wijst in de richting van een halve burgeroorlog in de USA. Het is niet onwaarschijnlijk. Maar hoe ver zal dit gaan? Wanneer je in de spiegel der wereld zoekt naar de waarheid van komende dagen, zo blijkt dat zij de werkelijke en onveranderlijke waarheid moeilijk

toont. Ik wil nog eens tot de legende terugkeren om u een beeld te geven, van hetgeen ik hiermede wil duidelijk maken.

Er was eens een zeer wijze kluizenaar, die werd uitgenodigd om deel te nemen aan een der grote plechtige bijeenkomsten, waarbij meerdere wijze mensen in de spiegel schouwen om zo het lot der wereld te leren kennen. Men verzocht de kluizenaar om eveneens naar de spiegel der wereld te schouwen om zo zijn deel van de waarheid te zien en daardoor de mogelijkheid te scheppen een juistere voorspelling van de toekomst mogelijk te maken. Na de plechtigheid kwam men, zoals gebruikelijk, te samen in een van de kleinere zalen van de tempel om de ervaringen, die men had opgedaan, te bespreken. Daar de kluizenaar gast was, vroeg men hem allereerst te vertellen, wat hij in de spiegel had gezien. Maar de wijze aarzelde even en sprak toen: "ik heb niets gezien". Men vroeg hem, of hij dan wel naar de spiegel had gekeken op de juiste wijze. "Dat wel", antwoordde de wijze, "maar de spiegel heb ik eigenlijk niet gezien. Ik zag andere dingen." Waarop men natuurlijk onmiddellijk informeerde wat deze als zeer heilig geldende man dan wel gezien had. Zijn antwoord was: "Ik zag de bron van alle leven. Deze was zo groot, dat zij voor mij de enige waarheid kon zijn, waarin al het andere werd opgelost."

Dit is legende. Natuurlijk. Dit zijn verhaaltjes. Maar stel u eens voor dat wij op dezelfde wijze naar een spiegel der waarheid zouden zien en zouden trachten iets te zien in dit koperen bekken, dat - naar men zegt - het geheel van de toekomst en het verleden, vooral de waarheid over de wereld, openbaart. Stel dat wij niet zouden trachten het gebeuren van morgen te zien, maar de waarheid omtrent de gehele wereld te zien. Ik meen dat ook wij daarin niet veel anders zouden vinden dan God. Het vreemde is dat, naarmate je meer denkt aan het goddelijke, minder gefundeerde beelden van een toekomst zult verkrijgen, die voor de menselijke wereld nog aanvaardbaar, kenbaar en van toepassing zijn.

Hoe dit komt? Wel, allereerst geloof ik dat de werkelijkheid zich zover onttrekt aan het menselijke begrip, dat degene, die de gehele werkelijkheid ondergaat en dit beseft, niets meer overhoudt wat menselijk tot uitdrukking kan worden gebracht. In de tweede plaats geloof ik dat je het Al dan gaat zien als een werveling van krachten en kleuren. Iets, zoals ik in mijn eerste weergave van het door mij geschouwde als een weergave van mijn ervaringen wilde gebruiken. Luister nu nogmaals, dan kunnen wij trachten uit dit alles nog meer van de waarheid te vinden.

Wanneer ik die werveling zie, valt het mij op dat daarin felle schichten rood voorkomen. Maar dit rood is niet troebel. Het is helder en doorschijnend, bijna teder, zoals het licht van de ondergaande zon die met een flits rood afscheid wil nemen van de wereld voor de nacht komt. Dit rood betekent moed, levenslust, kracht. Ik zie dit als een aanwezige waarde, waarin ik verder, als een aankondiging van komende veranderingen, tinten zie van diep violet, een ijl en te helder blauw ook. Het is alsof de mystiek en het verlichte weten samen moeten vloeien om aan de levensmoed en kracht gestalte te geven. Ik zie verder ook de enige bittere kleuren die ik in de werveling aantref: een bijna bruin, vuil geel. Een kleur als verbrand sienna, dat de goudkleuren tracht uit te wissen, die vaag zo hier en daar toch doorschemeren alsof er een schemering van gouden glinstering is gelegd over een verbrande wereld: de levenskracht zelf wordt misbruikt. Zij wordt verkeerd gericht, verkeerd gedirigeerd, maar kan toch telkens weer zuiver doorbreken in de wereld. Het is alsof de mens en de mensheid niet weten wat men met de krachten van werkelijk leven, van het ware bestaan, moet doen. Zodat men hierdoor steeds weer komt tot een vervalsing van waarden. Het visioen, dat ik u beschrijf, is geen verhaal, het is een reëel visioen, dat ook zijn reële waarde heeft, al heb ik dit beeld dan ook niet gezien - dit voor degene, die anders veronderstellingen zouden gaan maken -, in de spiegel der wereld, die ik als uitgangspunt koos voor dit betoog.

Wat leren mij nu de feiten die wij in de geest omtrent uw aarde leren kennen? In de eerste plaats hebben wij een in verhouding betrekkelijk rustige periode achter de rug, waarin weliswaar het rood aanwezig was, maar daarnaast veel geel, veel levenskracht en zelfs enig blauw, wat wijst op overleg en redelijkheid. Dat was dus een tijd waarin de meeste mensen het gezellig hebben gehad en enige redelijkheid hebben getoond. Ik zie dat deze periode langzaam in een volgende overgaat. Het rood neemt in belangrijkheid toe. Het geel verkleurt daarbij tot het bijna oranje is. In de plaats van het heldere blauw zie ik voor de komende periode eerder een purper, dat een toename, van mystiek, maar in verband met de andere kleuren, wel in de eerste plaats

op machtsmystiek zou wijzen. Ik denk dan ook dat men op de wereld in de komende weken heel wat ongenoegen en strijd tegemoet gaat. Ik denk dat er heel wat onvriendelijkheden zullen worden gezegd en onvriendelijke daden zullen worden gesteld. Ik denk vooral ook dat vele mensen in de komende tijd wat aarzelend zullen staan ten aanzien van hun eigen mogelijkheden, hun moeilijkheden en hun gedachten.

U vindt het misschien vreemd dat ik dit alles zo uiteen tracht te pluizen, maar dit heeft mijn inziens betrekking op de komende 2 à 3 weken. Wat zou daarna kunnen gaan gebeuren? Ik zie het rood voorlopig nog niet verflauwen. Zeker, er komt een ogenblik dat de inwerking, die wij geel noemen, wat toeneemt. Het zal zelfs scherper omlijnd en geformuleerd zijn, zodat ik meen dat de mensen dan weer even op adem zullen kunnen komen. Ik zie verder nieuwe erkenningen en openbaringen op het gebied van de techniek. Ik voorzie in de komende maanden zelfs verrassingen op dit terrein. Maar vooral zie ik toch wel een steeds groeiende prikkelbaarheid. Indien ik mijn beeld van een veenbrand aan mag halen: het lijkt of na een periode van smeulende rust opeens op 4 of 5 plaatsen de vlammen weer uit zullen gaan slaan. De mensen zullen dan wel menen dat nu alles werkelijk helemaal verkeerd gaat, zodat er geen houvast meer te vinden is. Ik heb zo het gevoel dat China in deze periode op velerlei terreinen bijzonder actief zal zijn, terwijl ook de spanningen tussen USSR en USA veel scherper zullen worden. Ook meen ik dat in deze tijd nieuwe uitbarstingen in het nabije oosten te verwachten zijn.

Wanneer je dit alles bezieet en daarbij het visioen, dat heus wel reëel is, mede te verwerken, dan vraag je je af, wat de mogelijkheden en de noodzaken zullen zijn in de komende tijden. Indien ik zo wil gaan spreken, zo zal ik, evenals degene die in de spiegel der wereld schouwt, moeten zeggen dat dit de waarheid omtrent de wereld is, maar de waarheid omtrent de wereld zoals ik die zie.

Ik zie een verandering ontstaan in het leven van de mens. Het is of de dingen, die op het ogenblik belangrijk schijnen, vaak zelfs als belangrijk gelden, in feite reeds zeer veel aan belangrijkheid hebben ingeboet, zodat hun gewicht in de ontwikkelingen in feite al niet meer zo telt. Het lijkt mij, dat er onder de oppervlakte andere denkbeelden, ideeën en werkingen bestaan, die reeds veel meer tellen. Ik heb het gevoel, dat de mens als het ware een nieuwe wereld binnengaat. Het lijkt mij dat het denken van de mensheid zich gaat reinigen van vele niet zuivere sentimenten. Daarnaast heb ik het gevoel dat het merendeel van de mensheid zich helaas nog niet zal kunnen bevrijden van vele hartstochten. Ik zie een hervorming, die zich, vanuit mijn standpunt, schijnt aan te kondigen als een omwenteling op elk terrein. Ik zie op zeer korte termijn - 2, hoogstens 3 jaren - in vele wetenschappen een ingrijpende ommekeer ontstaan. Na zeer korte tijd voorzie ik bijvoorbeeld reeds zeer grote veranderingen ten aanzien van de ruimtevaart en de atoomchemie. Dit zijn revoluties, die voor de ontwikkelingen op de wereld wel eens even belangrijk zouden kunnen zijn als de eerste formulering van de wetten van Einstein, of de eerste prestaties in het Manhattanproject.

Ik zie daarnaast ook staatkundig zeer grote veranderingen. Ik durf niet te zeggen of er vele staatslieden zullen sterven in de komende tijd. Maar wel voel ik als zekerheid de uitschakeling van vele mensen, die in de politiek op het ogenblik van zeer groot belang zijn. Ik zie in enkele maanden tijd reeds ingrijpende wijzigingen, zodat ik moet veronderstellen dat dit wegvallen van belangrijke staatslieden niet al te ver meer van u af ligt. Hierdoor zijn grote veranderingen in de politiek haast niet te vermijden. Wat de economie betreft, waarvan het evenwicht in vele landen op het ogenblik kunstmatig in stand wordt gehouden, meen ik dat een schijnbare ineenstorting niet te vermijden is. Vreemd genoeg is aan dit beeld een gevoel van hernieuwd ontstaan verbonden. Zoals je bij een eikenboom wel het oude blad ziet vallen en als leek misschien zou menen dat het nu werkelijk winter is geworden, maar achter het vallende blad reeds een nieuwe knop aanwezig is, zodat je enkele dagen later reeds het jonge groen kunt zien. Ik heb het gevoel dat de economische omwenteling zich met een fenomenale snelheid gaat voltrekken, een snelheid, die zo groot schijnt te zijn, dat het moeilijk is hier verdergaande conclusies te trekken. Ik heb ook het gevoel dat al deze dingen gezamenlijk op het geloof van de mens en zijn idealisme een beslissende inwerking zullen hebben. Wanneer ik tracht in de spiegel der wereld te kijken, zo zie ik een totale verandering, waarbij zelfs het cultuurpatroon ingrijpend wordt veranderd binnen een tijd van 7 tot 10 jaren.

Als je dit alles bezieet, moet je ook trachten nog wat verder te kijken. Ik tracht dan ook achter al deze dingen de Schepper te ontdekken. De inhoud en de zin van het gebeuren moet toch veel belangrijker zijn, dan mijn interpretatie daarvan? Ik heb dan het gevoel dat de mens, die zich lange tijd van de goddelijke werkelijkheid heeft afgewend, nu opeens daar weer dichterbij zal komen. Ik heb de idee dat het schijnbaar wetteloos zijn en de schijnbare omwentelingen alleen ten doel hebben de bloei mogelijk te maken van een heel nieuw begrip in de mensen en zo van een voor deze tijd geheel nieuwe relatie tussen mens en God. Ik geloof niet dat dit een inwijding is. Zo ver gaat het naar ik meen zeker niet. Maar wel meen ik dat je moogt zeggen dat hierdoor een nieuwe wereld ontstaat. In die wereld zullen de betekenissen van de dingen een sterke verandering ondergaan. Rechtvaardigheid is bijvoorbeeld in deze tijd wel vooral voor de mens: het recht, dat hij heeft. Ik meen dat rechtvaardigheid in zeer korte tijd zal gaan veranderen in het recht, dat de ander van mij uit bezit of verwerft. Datgene dus, wat het Ik de wereld geeft. Hoe sterk die verandering zal zijn, kun je nagaan wanneer je rekening houdt met het feit, dat 9 van de 10 wetten, die nu op de wereld bestaan, zich bezig houden met het opleggen van lasten aan anderen. Stel u voor dat er nu maar een tiende van deze wetten bevelen geeft en al de andere wetten eerder de rechten vastleggen. Dan zit je al in een geheel ander maatschappelijk bestel.

Begrippen als economie zullen eveneens een wijziging ondergaan. Tot op heden is de kern van de economie het begrip van productie geweest. Deze was de basis van alle berekeningen. Ik meen echter, dat de economie moet worden (en binnen korte tijd ook worden zal) tot het beantwoorden aan een minimale behoefte, ongeacht minimale prestaties, loon e.d. De aanwezigheid van een bepaald levensminimum voor allen zal, naar ik meen, binnenkort het enige werkelijke doel van alle economie worden. En de politiek verandert wel helemaal. Ik meen dat politiek steeds meer zal worden tot - indien u mij toestaat het te formuleren: het ritueel der machtelozen. Daarachter komt, als feitelijke en beheersende kracht, het behoeven van de volkeren en ook de behoefte van een eenling tot gelukkig zijn te staan. Een verandering, die wel uitermate groot zal zijn.

U vraagt zich misschien nog steeds af, waarom ik, op een warme avond als deze, daarover spreek. Ik zal u redenen geven. Overigens, wanneer u denkt dat het tot nu toe al warm is geweest, dan heeft u nog iets te goed. En voor degenen, die zeer gelovig zijn, kan deze temperatuur er misschien zelfs nog toe bijdragen de hetere regionen van een gepostuleerd hiernamaals nog zorgvuldiger te mijden. Maar ik koos dit onderwerp, omdat wij met een beperkt gezelschap zijn, zodat ik kan controleren hoe de reacties zijn. Het is immers belangrijk de mens duidelijk te maken hoezeer persoonlijk zijn verwachtingen van de komende periode wel zijn.

Wat ik heb gedaan, is een algemene schets geven. U hebt reeds nu een geheel eigen interpretatie gevonden daarvoor. Weet u met zekerheid wat het door mij gestelde voor u betekenen zal? Nog niet. Maar u weet wel wat op dit ogenblik voor uzelf aan ontwikkeling aan de gang is. U hebt de neiging u gekrenkt te voelen bijvoorbeeld, u voelt zich te snel aangetast in uw rechten. U hebt het gevoel, dat anderen teveel beslag op u en uw tijd leggen. U hebt het gevoel, dat er altijd juist iets minder goeds uit de bus komt, wanneer het uw beurt of kans is. U bent ontevreden innerlijk. Zoals alle mensen ontevreden zijn in deze dagen. Maar heeft men daartoe ook een feitelijke reden? Neen. Men praat weliswaar vaak over zijn tevredenheid. Maar als u het mij vraagt, deugt van dergelijke verklaringen niet veel, omdat allen zich steeds weer gedragen als mensen die allesbehalve tevreden zijn. Al deze mensen met hun uiterlijk van "het gaat ons wel goed" en "wij kunnen nog best tevreden zijn", en hun innerlijke angsten en gevoelens van gekrenktheid, wilde ik u vanavond even confronteren met de werkelijkheid. Met een spiegel der wereld, die niet alleen maar in een verbogen rotstempel te vinden is, maar die door eenieder, die dit wenst, gezien kan worden.

Wat is het product van uw denken vandaag? U moet zich niet afvragen wat het u kost om te denken, wat voor moeite u zich moet getroosten om iets te bereiken, of wat de betekenis is, die u aan bepaalde dingen toekent. U moet zich realiseren, wat al die dingen in en voor de wereld betekenen. Wat is uw feitelijke relatie met die wereld? U wilt gewaag wijsheid aan die wereld geven? Maar kunt u dan ook wijsheid uit die wereld ontvangen, of bent u geneigd die wereld snel te veroordelen wanneer zij niet geheel uw eigen spoor van denken volgt? U wilt graag zelf iets in die wereld te betekenen hebben? Goed. Maar bent u dan ook bereid aan die wereld een

grote betekenis toe te kennen? Ik meen dat er een wederkerigheid in vele opzichten ontbreekt. Wanneer ik tracht u iets van mijn beeld van de toekomst duidelijk te maken, dan blijkt voor mij juist dit op het ogenblik een van de meer essentiële factoren in alle ontwikkelingen te zijn.

Ik geloof dat alle kleuren die ik zag en alle werkingen, die ik daaruit extrapoleerde, niet op deze wijze zouden kunnen bestaan, wanneer de mensheid meer vrede in zichzelf kende. Ik heb het gevoel dat vele mensen zich in deze dagen wel bijzonder sterk machteloos gevoelen. "Je kunt er toch niet tegen op", zo zeggen zij dan. Maar is dat nu wel waar? Ik heb zo het gevoel dat de meeste mensen veel meer kunnen dan zij weten of doen. Zij beklagen zich over het vele wat zij hebben moeten doen, soms onder waarlijk moeilijke omstandigheden. Maar zien zij ook naar de betekenis van dit alles? Beseffen zij dat het beetje moeite dat zij, vaak nolens volens op moesten brengen in de wereld, eigenlijk hen tot een prestatie voert, die toch onvolledig is, omdat zij de werkelijkheid van eigen wezen daarin niet weten onder te brengen? Begrijpen de mensen van heden wel, hoeveel zij zouden kunnen doen? Ik geloof van niet. Anders zou het beeld, dat ik krijg van uw wereld, zoals zij bestaat en morgen verder gaat, niet zo formuleren als het verval van een stuk vuil.

Dit is geen oordeel over uw wereld, maar een vergelijking. Neem, indien u dit liever doet, als vergelijking een olievlek, die ergens op zee door een oplosmiddel wordt gebroken, waardoor de reflecterende schemering van kleuren in de steeds dunner wordende laag als het ware de gehele regenboog uitstalt op een paar meter water. Denk aan de kleuren, waarvan ik sprak als een reflectieverschijnsel en beseff de term "vuil" niet als een veroordeling, maar als een aanduiding van het uitermate heterogeen zijn van de nu op aarde bijeengebrachte waarden. Er ontbreekt op aarde vaak een werkelijke samenhang. De processen, die zich ontwikkelen, zien er niet meer uit als levensprocessen, maar doen eerder aan rottingsprocessen denken. Het lijkt, of je te maken hebt met een neergang. De mensen, die geloven in hun machteloosheid, zullen dergelijke processen inderdaad ondergaan. Zij zullen van het verval, dat zij aanvaardden, inderdaad het slachtoffer worden. Vervang nu echter de term rottingsproces, die de meeste mensen negatief in de oren klinkt, door gistingsproces, een proces van verandering. Stel eens dat wij spreken van "vuil" dat wordt veredeld, tot het een homogene samenstelling en een nieuwe waarde heeft. Dan kunt u zich misschien voorstellen, dat alles, wat gebeurt, niet alleen zinvol is, maar bovendien een nieuwe eenheid schept. Een eenheid, die veel groter is en veel meer van de wereld en de geest omvat, dan de mensen beseffen. Een eenheid, die niets te maken heeft met de gebeden en instellingen van de mensen, maar vooral te maken heeft met hun mentaliteit, hun instelling ten aanzien van het "zijnde".

Wanneer je ziet in de spiegel der wereld, zo staat in een der oude boeken geschreven: "Zo ziet de mens zichzelf en door zichzelf de wereld. Wie door zichzelf de wereld ziet en waarlijk schouwt, beseft de bron, waaruit het Al beweegt; maar hij, die slechts schouwt naar zichzelf, ziet het toneel van verblinding waaraan hij zelf ten onder zal gaan, zonder zijn voortbestaan te beseffen. Vooral dit laatste zinnetje is voor mij zeer indrukwekkend: waarin hij ten onder gaat, zonder zijn voortbestaan te beseffen. Wat betekent dat de waarneming geheel verkeerd is, wanneer men meent ten onder te kunnen gaan, zónder te beseffen dat elk einde in zich weer een begin bevat, ook voor het ego. Wie ten ondergaat, ondergaat in feite alleen een verandering.

Inden ik nog een vergelijking mag maken: een rups, die zichzelf inspint, zou misschien menen, dat zij dit alleen doet om in vrede te kunnen sterven en neemt afscheid van het leven zonder te beseffen dat dit alles alleen vooraf gaat aan haar verandering van wezen en vorm, het worden tot vlinder. De mensheid, die zich in haar hopeloosheid en onverschilligheid hult, zou dit wel eens kunnen doen, omdat zij het gevoel heeft machteloos te staan tegen een komende ondergang, zonder te beseffen dat deze schijn van ondergang een verandering van wezen en een algehele vernieuwing van wereldbeleving aankondigt.

Het is niet mijn taak u toe te roepen, dat alle dingen zin hebben, zodat men zich over alle gebeuren dient te verheugen. Dat is een te gemakkelijke kreet, die al door teveel mensen gebruikt wordt. "Wat God wil, is goed gedaan" enzovoort enzovoort. Ik zou willen zeggen: juist de schijn van ondergang is meestal het begin van een hergeboorte. Indien u in de komende maanden uw wereld beziet, zo zult u vele tekenen van een dergelijke ondergang menen te zien. U zult zich afvragen, hoe lang het nog zal duren, voor de gehele wereld in brand staat. U zult

zich afvragen, hoe lang het nog duurt, voor er van de mensheid niets meer over is. Zoals u zich af zult gaan vragen hoelang het nog moet duren, voor de maatschappij van alle mensen een soort automaten gaat maken. Als u zo denkt, hoop ik, dat u deze gedachten en beelden u weer te binnen zult brengen. Want alles, wat u ondergaat en vreest, is mede teken van een vernieuwing. U bezieet de wereld op uw wijze in de spiegel, die de wereld en de waarheid weer kan geven. Maar wat u daarin ziet is in feite uw eigen beeld, uw eigen reactie op het gebeuren, niet het gebeuren zelf. De reactie op het gebeuren is nu volgens mij, vrienden, bij de meeste mensen veel te negatief, veel te eenzijdig, te bekrompen.

Wij hebben geen behoefte aan conservatisme, want het oude kan niet gehandhaafd worden. Wij hebben geen behoefte aan een progressiviteit, die vaak de verandering hoofdzakelijk zoekt omentwille van de verandering zelf. Want de veranderingen, die komen, zijn natuurlijke wijzigingen, niet de kunstmatige variaties, die mensen tot stand zouden willen brengen. Wij hebben geen behoefte aan libertinismen en liberalismen, of aan organisaties en socialisaties. Wij hebben gewoon behoefte aan besef van de mogelijkheden, die elke mens vindt om te veranderen langs natuurlijke weg, zonder plannen voor morgen, maar ook zonder een zich vastklampen, aan hetgeen voorbij is. Een dergelijke behoefte tot verandering lijkt mij voor het merendeel van de mensen op aarde wel zeer dringend. Laat de mens dan zijn eigen evoluties doormaken. Verzet u niet tegen alles, wat in en rond u evolueert. Dit is "the clinching point". Daarover gaat het vandaag.

Al uw zelfkennis zal u niet helpen, indien u geen harmonie kunt vinden met de werkelijkheid en daardoor kunt beseffen dat die werkelijkheid een voortdurend nieuw beleven en een voortdurend veranderen inhoudt.

Al uw besef van God en uw esoterisch beleven is geheel waardeloos, wanneer u niet naast die God en die beleving een wereld erkent, die voortdurend dezelfde waarheid kenbaar maakt in steeds weer andere vormen.

De wereld is een caleidoscoop, waarin de steeds gelijke waarden van het goddelijke op 10.000 verschillende wijzen gegroepeerd kunnen worden. Elke omwenteling schijnt een geheel ander patroon te geven en een geheel ander wezen uit te drukken. In feite is er alleen maar sprake van een andere groepering en weerspiegeling van dezelfde waarden, dezelfde kracht. Wanneer je dit leert beseffen en de harmonie met het Grote steeds weet te bewaren, beschik je ook over de krachten van het Grote. Ik meen dat de kracht uit het Grote voor steeds meer mensen een behoefte zal worden en wel sterker naarmate zij het gevoel hebben dat alles moeilijker gaat.

Doe dan een beroep op de diepste krachten in u zelf, - en niet alleen maar op de wereld, die een beroep op de waarheid doet,- die u voor uzelf in de wereld ziet en put daaruit het vermogen waar te maken, wat voor u vernieuwing en verandering is. Put daaruit de kracht om uzelf waar te maken in alles, wat u ziet als uw mogelijkheid en uw taak.

Ik meen dat u dan het gehele beeld, dat ik u gaf en dat - vergeet dit niet - mijn beeld van de waarheid was, zult kunnen aanpassen en veranderen tot het ook voor u een positief beeld is van de waarheid, iets waarbij strijd en veenbrand vervangen worden als gelijkenis, door een bod, waarin misschien nog wat dood hout breekt onder de wind, maar de komst van de lente reeds als een gloed van groen en komende bloesem kenbaar is, als de aankondiging van een rustige en gelukkige zomer, die niet zover meer af is. Dat is hetgeen ik u voor wilde leggen. Indien u commentaar hebt, kunt u nu uw gang gaan.

Vraag: 'Spiegel' was in het latijn: 'speculum' en vandaar komt speculation...

Antwoord: Speculation is Nederlands: speculatie. En dat is, zoals u weet, nogal eens riskant. Dit is niet uw bedoeling, maar indien wij met afleidingen beginnen: de uwe zijn juist, maar de mijne evenzeer. Wanneer ik uitging van de spiegel, zo deed ik dit niet omdat de spiegel de beschouwing bevordert, maar omdat zij een weerkaatsing van de werkelijkheid bevat. Juist daarom begon ik mijn betoog met de legende van de spiegel der wereld. Wij kunnen de waarheid en ook de toekomst niet direct aanschouwen. Maar wij kunnen - waarin een beschouwelijk element ligt - in onszelf de waarde van de wereld, zoals zij nu voor ons bestaat, zien, en zo ook de ware ontwikkelingen, zover wij daarmee verbonden zijn, beseffen. Om echter meer dan het eigen

beleven en eigen mogelijkheden te aanschouwen, zullen wij moeten leren het eigen Ik uit te schakelen, anders krijgen wij alleen een te persoonlijke interpretatie.

Ook beredenering moet uitgeschakeld worden, daar beredenering, zeker in een dergelijk geval, niet veel meer is dan een rationalisatie van een ervaring, waardoor wij trachten haar een redelijke ondergrond te verschaffen binnen hetgeen wij beschouwen als de menselijke redelijkheid, logica enz. Juist dit laatste vormt voor een ieder, die op zijn wijze in de spiegel der wereld wil zien, de grote moeilijkheid. Hoe zal men immers een algemeen geldende waarheid persoonlijk uit kunnen drukken op een wijze waardoor zij zichzelf blijft en toch voor een ieder kenbaar is? Ofwel je verliest de algemeen geldende waarden voor jezelf, of je blijft in haar omschrijving onduidelijk en onverstaanbaar voor de wereld.

Vraag: Is hetgeen ik in een niet nader aan te duiden boek las, in verband te brengen met hetgeen u zegt? Daarin lees ik: "het zal in het midden van de zomer gebeuren." En zal de periode dan ook 7 jaren bedragen?

Antwoord: In verband met dit boek kan ik slechts zeggen: het verschil tussen het door mij geschouwde en de door u bedoelde uitspraak is zodanig groot, dat ik geen gelijkenis kan vinden in de uitwerking, wel misschien in het begrip vernieling, dat in deze zomer werkt als een zeer sterke en acute invloed op de gehele mensheid.

Vraag: De door u geciteerde legende komen wij in een boek, ik meen van de heer Leadbeater, tegen als werkelijkheid. Is dit misschien een inwijdingsfactor geweest?

Antwoord: De legende, die ik vertelde, berust op waarheid. Wel bestaat er geen enkele tempel, die aan de gegeven beschrijving geheel beantwoordt, terwijl ook de daarin geprojecteerde schouwingen, ofschoon bekend, in feite slechts legende of misschien zelfs fabels zijn. Eén dergelijke tempel bestaat echter wel, zoals er meerdere rotstempels rond de Karakormums bestaan. Een daarvan is de eveneens vaak genoemde tempel van de Anhk, terwijl ook enkele tempels van wijsheid en leven en dood op deze wijze zijn gebouwd, of beter in de rotsen uitgehouwen. In deze tempels was het "schouwen" gebruikelijk, waarbij als punt van concentratie soms een beeld, maar vaak ook een schijf diende. Deze schijf, die wij ook in bepaalde Egyptische tempels terug vinden, zal waarschijnlijk oorspronkelijk een weergave van de zonneschijf geweest zijn. Langzaam naar zeker krijgt zij echter andere vormen en zien wij ook een bol en een holle of bolle spiegelende metalen vlakke in gebruik komen, als punt van concentratie. Deze wijze van "schouwen" had ten doel een trance te veroorzaken. Dit komt in vele gemeenschappen in Indië nog voor en bestond tot voor kort ook in meerdere Tibetaanse kloosters. Ook in andere delen van de wereld treft men soortgelijke gebruiken aan. De tempel van de spiegel der wereld is dus niet geheel een legende. Dergelijke tempels bestaan werkelijk, maar hun betekenis wijkt wel sterk af van hetgeen in de legenden gemeenlijk wordt gesteld, daar de spiegel een concentratiepunt zonder meer was.

Toch kan een spiegel wel degelijk een inwijdingsobject zijn. Wanneer de mens maar leert daarin niet alleen de weerkaatste werkelijkheid te aanschouwen, maar achter het erkende beeld er in slaagt een nieuw beeld van de werkelijkheid te vinden. De spiegel is dan ook een geliefd object bij meditatie-oefeningen en dergelijke. Ik weet, dat er zelfs nu een school in Nederland is, die haar volgelingen in een van de eerste fasen voorschrijft: zet u zelf in uw sanctum voor een spiegel, steek een kaars aan en beschouw uzelf in de spiegel, tot u visioenen ziet. Voor de meeste mensen is dit overigens humbug, voor een enkeling kan het goed zijn en resultaat geven, maar men moet reeds een goede scholing in meditatie, contemplatie hebben en gekomen zijn tot het vermogen eigen werkelijkheidsreferentie te verliezen om resultaten te boeken. Dan kun je er echter wel iets mee bereiken. Daarmee kan men zeggen, dat het spiegelzien - of zien in water e.d. - behoort tot riten, die bij bepaalde inwijdingen wel gebruikt werden en worden. Voor de geoefende kan dit een bijzondere betekenis hebben. Ten laatste kan men zeggen dat het gebruiken van dergelijke procedures door ongeschoolden en leken alleen maar voert tot een hoogst pijnlijk zelfbedrog of teleurstellingen.

Vraag: Het door u gebrachte staat in direct verband met de dingen, die de gehele wereld nu in spanning houden. Ik ben dankbaar dit te mogen horen en meen dat dit reeds nu in feite in vele landen naar voren komt. Ik ben van de waarheid van het gebrachte overtuigd.

Antwoord: Het betreft hier werkingen, die reeds eerder door ons werden aangeduid, ondermeer in prognoses, die zelfs terugreiken tot 1956. Het ging mij er niet om u duidelijk te maken, dat u zich in een periode van verandering bevindt, want dat zou u reeds moeten weten. Wel trachtte ik duidelijk te maken, dat deze verandering in feite een proces van veredeling is. Daarnaast wees ik er op, dat hetgeen men van de waarheid in de wereld beseft, veelal zozeer door eigen persoonlijkheid en omstandigheden is getint, dat men er goed aan doet zich niet met eigen vrezes op te houden. Wanneer men in alles het positieve zoekt, zal men eigen positieve werking op de wereld en bereiking in de wereld vergroten. Daarnaast wilde ik duidelijk maken, dat de mens ook in de wereld beschikt over reserves van kracht en kunnen, waarvan hij nu nog slechts een flauw besef heeft. De door mij aangestipte ontwikkelingen van ondermeer de wetenschap gaf ik u, opdat deze dingen in de wereld wel bekend zullen worden, al zal lang niet alles openbaar worden. Ik meen dat er zoveel hiervan bekend zal worden, dat u hierin zo nodig een bevestiging van mijn woorden zult kunnen vinden. Mijn dank voor uw waardering. Ik heb echter zeer veel in beeldspraak moeten uitdrukken, omdat een concreet weergeven van vele dingen voor de meeste mensen op dit ogenblik nog misleidend zou zijn.

Vraag: Een spiegel weerkaatst alleen. Wanneer het niet in je leeft, kun je er ook niets meer in zien?

Antwoord: Zolang u in de spiegel uzelf ziet en slechts naar uzelf schouwt, ziet u alleen de waan. Maar zodra u uzelf in het schouwen vergeet, ziet u de waarheid, omdat ook u deel bent van de waarheid en deel uitmaakt van die waarheid, zij het in een op dit ogenblik in uw wezen een vorm vastgelegde vorm en mogelijkheid. Het zo ontvangen beeld is nog begrensd, maar toch veel ruimer dan de normale menselijke mogelijkheden en opvattingen.

Vraag: Zijn de ritmen, waarvan u spreekt, een kwestie van de omloop der hemellichamen?

Antwoord: Neen. Een node in de tijd zien wij als een knooppunt waarin verschillende periodiek optredende waarden samenkomen, elkaar kruisen, dan wel tijdelijk gelijklopend worden. Als een hoofdnode beschouwen wij een periode, waarin zoveel verschillende periodiciteiten gelijktijdig een hoogte- of dieptepunt bereiken en gelijktijdig met volle kracht hun werking uitoefenen, dat hierbij zelfs een verwisselbaarheid van hun werkingen en tendensen vanuit menselijk standpunt op kan treden.

Aan al hetgeen tot nu toe gesproken is, hoef ik niet veel meer toe te voegen. Alleen wil ik nog het volgende zeggen:

Een pogen de waarheid te zien betekent altijd: beseffen hoe gering je vermogens zijn. Onze vermogens om de waarheid te kennen zijn namelijk betrekkelijk gering. Maar wij hebben het vermogen iets van de waarheid te leren kennen. Wanneer wij iets van de waarheid kennen en geheel ons wezen - dat over enorme energieën kan beschikken - weten te richten op het erkende deel van de waarheid, zullen wij iets tot stand kunnen brengen.

Schouwen is goed, erkennen is beter. Het beste is echter de daad, waarin het geschouwde en erkende tot uitdrukking komen, en zo de erkende waarheid vanuit onszelf vervullende en voor ons besef de voortdurende verandering tot uiting brengende, waarin de waarheid zich aan ons als kracht van leven openbaart. Dit geldt zowel voor de mens als voor de geest. Want eerst wanneer de erkende waarheid door onszelf in onze wereld kenbaar wordt gemaakt, zal zij voor ons deel van een beleefbare werkelijkheid gaan vormen en zo ook een ontwikkeling in het eigen Ik mogelijk maken, waardoor een groter deel der waarheid voor dit Ik bereikbaar wordt. Vrienden, dit is dan het einde van mijn bijdrage. Ik dank u allen voor uw aandacht en wens u allen een genoegelijke avond toe.

ESOTERIE

Goedenavond, vrienden.

In deze tijd van zinderende hitte, zweet en zuchten, esoterie te bedrijven, is moeilijk. Ik wil mij bepalen tot wat losse gedachten.

Het gestelde is waar, wanneer wij uitgaan van het standpunt, dat uiterlijkheden het innerlijk kunnen beïnvloeden. Iets wat veel meer strookt met de werkelijkheid dan de meeste mensen begrijpen. Wanneer u in een kamer bent, waarin alles rustig is, gedempt licht - bij voorkeur blauw - eventueel mooie muziek op de achtergrond, zult u zich rustig gevoelen en overstromd worden met edele gevoelens en hoge gedachten. Dezen nemen echter onmiddellijk de vlucht, zodra het dagelijkse leven zich weer doet gelden. Maar wanneer wij innerlijk een begrip van het Licht bereiken, is het moeilijk metterdaad in strijd daarmee te handelen. Men zou dus kunnen zeggen, dat het innerlijke van de mens en zijn uiterlijke omstandigheden elkander op wel zeer ingrijpende wijze plegen te beïnvloeden.

Iemand, die voortdurend bezig is met het feit, dat het zo warm is - of dat hij het zo moeilijk heeft - zal innerlijk waarschijnlijk niet ver komen. Maar iemand, die voortdurend met eigen innerlijk bezig is en er niet toe komt na te gaan, hoe hij aan het innerlijk erkende in de wereld uiting en gestalte kan geven, zal al evenmin veel verder komen. Wat betekent dat een groot deel van de mensen in uw wereld, die esoterische pretenties koesteren, op een gegeven ogenblik op non-actief komen te staan, door hun eigen wijze van reageren.

Overigens behoeft deze strijdigheid ons niet te verwonderen want de mens is een complex wezen, dat zozeer met complexen is gevuld, dat deze door hun omvang eerder op emplacementen beginnen te gelijken. Complexen zijn in wezen niets anders dan reeksen van associaties en gevoelens. Wanneer je een ervaring op een bepaalde wijze hebt opgedaan, zul je op alle daarop gelijkende waarden gaan reageren in overeenstemming met de eerste opgedane ervaring. Wanneer je steeds meer dingen gaat betrekken op die ene ervaring, heeft men niet alleen meer een complex, maar ontstaat monomanie - wat je zou kunnen omschrijven als de monorail van de geest of de mentaliteit.

Zou ik innerlijk streven, dan kan ik op een gegeven ogenblik zover komen, dat ik alle dingen op mijn esoterie ga betrekken. Dit lijkt misschien mooi, maar in feite gedraagt men zich dan als een esoterische monomaan. Indien men dan zijn inzichten bovendien nog aan anderen als bindend op wil gaan leggen, is de kans groot, dat men manisch monomaan wordt op esoterische basis. Waarbij men zich dan over het algemeen bij het bezien van de resultaten een gevorderd schizofreen toont, door eigen fouten niet te zien, zich vervolgd te voelen door het noodlot en alle onaangenaamheden aan anderen te wijten. Dit komt meer voor dan u denkt, al is het ook een vreemde, en zoals u toe zult geven, niet bepaald wenselijke toestand. Laat mij trachten de kern van de zaak in enkele punten weer te geven.

Wanneer je esoterisch bewust bent, zo dient dit bewustzijn een voortdurende verandering te ondergaan door de consequenties verbonden aan de uiting, die men aan zijn bewustzijn geeft. Wanneer je een innerlijk bewustzijn bereikt meent te hebben en krachtens dit bewustzijn handelt, dien je te beseffen, dat dit bewustzijn alleen je eigen bewustzijn is en niet noodzakelijk geldt voor anderen, en mag dus niet van anderen verwachten, dat zij uit de zelfde beweegredenen op gelijke wijze zullen handelen, als men zelf doet. Wie de wereld wil gaan verbeteren, kan de esoterie maar beter over boord zetten: een esotericus begint zichzelf te verbeteren in de hoop, dat ook de wereld zo iets beter wordt.

Een wereldverbeteraar is daarentegen iemand die alle innerlijke waarden van anderen terzijde zal stellen om eigen visie aan de wereld op te kunnen dringen. Verbeter nooit de wereld. Wanneer u in u zelf de neiging voelt uw innerlijke erkenningen hoger te stellen dan de daaruit volgende ervaringen, wordt het hoog tijd dat men alle beredenering eens vergeet om via de ervaring de emotie te vinden, waardoor u de inhoud van uw beredeningen op juistere wijze binnen de werkelijkheid zult leren hanteren.

Reactie: Vooral dit laatste is een waarheid als een koe.

Spreker: Ik hoop dan maar dat niemand daarover stierlijk het land heeft. Maar ik zal mijn potpourri vervolgen met enkele korte zinnen, waarin ik de zin van de esoterie tracht te omschrijven.

Esoterie - ofwel de innerlijke weg van streven en beleven - wordt zinrijk, zodra wij begrijpen, dat ons innerlijk onze reactie op de buitenwereld bepaalt en het zo gelijktijdig voor ons mogelijk maakt de werkelijke inhoud van die buitenwereld innerlijk beter te beseffen.

Al datgene wat wij alleen esoterisch tot stand willen brengen, is slechts een mislukking, die wij voor ons zelf plegen te verhullen door een pretentie van bereiking. Alles wat wij alleen metterdaad bereiken, zonder daarbij met ons innerlijk en onze innerlijke waarden, zowel als met die van anderen rekening te houden, zal eveneens een mislukking zijn, die wij over het algemeen aan anderen zullen wijten, ofschoon wij daaraan zelf altijd de meeste schuld hebben.

Om tot een werkelijk bewustzijn te komen, is het noodzakelijk, dat wij de noodzakelijkheid van onze eigen onvolkomenheden begrijpen. Zouden wij volmaakt zijn, zo zouden wij geen mogelijkheid tot ontwikkeling bezitten en zou het geen zin meer hebben, in te gaan op alles, wat zij zijn en kunnen betekenen.

Esoterie is dus de kunst der onvolmaakten, die zich een beeld van de volmaaktheid, waarnaar zij streven, innerlijk weten te vormen.

Waarna ik verder wil gaan met het definiëren van enkele begrippen.

Een inwijding is een beleving, die niet uitdrukbaar is in woorden, maar wel de totale reactie en mentaliteit van de ingewijde verandert.

Een zogenaamde inwijding is over het algemeen slechts een pretentie, waarbij men - zij het door ritueel of op andere wijze - aan zichzelf een denkbeeld van meerwaardigheid, verkoopt, zonder deze in werkelijkheid te bezitten.

Mystiek. Werkelijke mystiek is een beleving, waarbij wij een vereenzelviging met andere - en vaak hogere - waarden ondergaan op een zodanige wijze, dat ons eigen wezen tijdelijk ophoudt, als beperkt wezen, te bestaan.

Zogenaamde mystiek is over het algemeen een mystificatie van de gevoelens, waarmede wij ons zelf wijs maken het Hogere te ondergaan, wanneer wij die dingen waar maken, die wij anders als deel van eigen bestaan niet durven erkennen.

Hier begint iemand opeens te grinniken. Mijn vaststelling lijkt dus volgens zijn ervaringen juist te zijn..... Verder wil ik u er nog op wijzen, dat vele mensen de neiging hebben om de schapen niet alleen te hoeden, maar ook om hen te zeggen, hoe en wat zij moeten eten enzovoort. Het helpen en beschermen van anderen kan zinvol zijn. Maar als een mens een schaap gaat vertellen, hoe een schaap moet eten en leven, krijgt het schaap daarvan al snel een indigestie. Daarom is het nooit goed een ander te vertellen wat hij doen moet, zolang hij daarom niet vraagt. Wel kan men zeggen dat het voor iemand, vooral wanneer hij wijzer en hoger is dan de ander, een taak kan zijn om, zonder daardoor het leven van een ander meer te verstoren dan hoogst noodzakelijk is, te voorkomen, dat deze ander voor zich of aan anderen een onherstelbare schade aanricht.

Vele mensen worden vertederd door alles wat jong is. De mens, die aan het kind geen kwaad toekent, omdat het in zijn onschuld het voor anderen kwade bedrijft, moet wel beseffen dat elke mens, die kwaad doet volgens deze redenering, die op instelling en niet op feiten let, zo jong moet zijn, dat men hem alleen daarom reeds dient te vergeven en met een welwillende glimlacht moet trachten te bewegen tot een beter en meer aanvaardbaar gedrag.

Zo u zoekt naar een bereiking voor uzelf, is het goed te onthouden dat hij die voor zich bereikt, dit steeds doet krachtens een streven. Zo iemand beseft zijn bereiking niet, daar zijn streven voor hem de algehele uitdrukking van zijn leven en persoonlijkheid is geworden. De bereiking wordt slechts voor anderen kenbaar aan de hand van de steeds grotere inhoud, die het streven bezit.

Voor degenen, die via de esoterie graag terugduiken in het verleden, heb ik ook nog iets achter de hand. Menigeen beroept zich op zijn vroegere incarnaties, omdat hij meent hierdoor meer te zijn dan anderen. Op de zelfde basis zijn kostschoolkinderen geneigd elkander hun eigen fouten en zonden te vertellen, om hierdoor meer aanzien te genieten. In beide gevallen is het verkregen aanzien fictief!

In dit verband nog iets over de kwestie van 'oude' en 'jonge' zielen. Een oude ziel wordt over het algemeen zeer gewaardeerd, een jonge ziel over het algemeen minder, maar de oude ziel heeft reeds de mogelijkheid gehad alle fouten te maken, die de jonge ziel nog maken moet en heeft dit ook gedaan - anders zou zij niet weer op aarde vertoeven. Wij kunnen dus zeggen, dat de ervaring van de oude ziel misschien groter is, maar dat de potentie in jonge en oude ziel nog steeds dezelfde is, terwijl de jonge ziel misschien fouten zal weten te vermijden, die de oude ziel voor zich reeds beging.

Beroep u niet op hetgeen u qua inhoud en ouderdom meent te zijn, maar laat u alleen voorstaan op dat deel van uw potentie, dat u nu ten goede tot uiting kunt brengen.

En nog iets: wanneer u zozeer van uw innerlijke kracht en beleving overtuigd bent, bent u een dwaas wanneer u deze niet tot uiting brengt. Wanneer u een zogenaamde innerlijke kracht niet tot uiting kunt brengen in daden en er toch mee adverteert, bent u niet veel meer dan een kwakzalver, die patentmiddelen verkoopt, die hij zelf niet durft proberen, omdat hij bang is dat zij niet deugen.

Zo, denk daar nu maar eens over na. En, wat het nadenken betreft: dit is niet slechts een voor jezelf formuleren. Het betekent: een begrip voor jezelf formuleren, de formulering overwegen en zo nodig herzien, tot uiteindelijk de volgens u meest juiste uitdrukking gevonden wordt. Daarna zal men, als deel van het proces van denken, de laatst gevonden formulering om moeten zetten in een daad, opdat men, door het op de meest juiste wijze uitdrukken van de volgens het ik meest juiste gedachten, tot de meest juiste conclusie omtrent de werkelijke betekenis van het innerlijk bereikte zal kunnen komen.

En daarmee heb ik, geloof ik, wat de esoterie betreft, genoeg gezegd. Want al deze dingen lijken misschien in deze formulering wat lichtzinnig. Maar het zijn niet alleen waarheden als koeien, maar eeuwige waarheden, verpakt in menselijk materiaal, en dat is de kern van het gehele leven.

Alle dingen, die je rond je ziet en beleeft, zijn een goddelijke waarheid, verpakt in het tijdelijk en eindig materiaal der schepping. Als je de eeuwigheid ziet, behoef je je met de verpakking niet meer bezig te houden. Maar zolang het verpakkingsmateriaal nog voor jou het enige kenmerk zijn van de inhoud, de uitdrukking van die eeuwigheid, moet je aan de groepering van de verpakking reeds zoveel kunnen zien, dat je iets van de eeuwige harmonie ook voor jezelf tot stand, kunt brengen.

Daarom betekent ware esoterie voor mij vooral: een kracht om de kenbare dingen op zodanige wijze te groeperen, dat zij voor je Ik harmonisch en duidelijk blijven, maar gelijktijdig ten aanzien van elkander een zo groot mogelijke harmonie uitdrukken. Alle esoterie komt voor mij daarop neer. Wat misschien voor velen dwaas klinkt, omdat de meeste mensen het feitelijke bestaan ofwel te groot dan wel te zeer onbelangrijk maken in hun eigen waarderingen. Geloof mij echter, dat alle leven en alle beleven betrekking blijft hebben op het ego.

Wanneer u leert erkennen wat het Ik in waarheid constateren wil en volbrengt, hebt u de waarheid omtrent de wereld reeds gevonden. En als je de waarheid omtrent de wereld vanuit jezelf vindt, vindt men ook de harmonische waarde, waarin men de uitdrukking God kan ondergaan en zo voor zichzelf waarlijk kan leven.

Zo, nu is er nog wat tijd over. Wilt u nog iets gedefinieerd hebben?

Geven en nemen.

Datgene, wat men als staatkunde betitelt op het ogenblik dat men slechts geeft om meer te kunnen nemen.

Versmolten.

Over het algemeen iemand, die boter op het hoofd heeft en toch in de zon loopt. Anders gezegd, een poging tot eenheid, die over het algemeen wat vettig tot uiting komt....

Politiek.

De kunst om met woorden de werkelijkheid zodanig te verbergen, dat je zelf denkt gelijk te hebben, zelfs wanneer de feiten je steeds weer ongelijk geven.

Festivals.

Samenweefsels van vele exclusieve attracties, waaraan men op kunstzinnige wijze geld hoopt te verdienen en dit inderdaad kan doen, indien de staat voor de exclusiviteit een voldoende subsidie verschaft, om de minachting voor de 'gewone man' in haar gevolgen te compenseren.

Kwakzalverij.

De methode om door middel van niet aanvaarde middelen aanvaardbare resultaten te produceren; dan wel: de methode om door nutteloze middelen een schijnbaar resultaat tot stand te brengen, dat meer reëel alleen in eigen beurs kenbaar wordt. U kunt hier dus kiezen tussen twee definities.

Ordinair.

Datgene wat doodgewoon is. Vele mensen zijn zo bang zich als gewoon mens te gedragen, dat zij alles, wat gewoon is ordinair noemen en hierdoor uitdrukken, hoe zij zelf ultra-ordinair zijn, daar zij zich door hun pretenties zelf stellen beneden alles, wat als normaal en gewoon kan gelden.

Beurs.

Voor een gewoon mens het omhulsel, waarin hij zijn tekorten pleegt te bewaren.

Beurs.

Gelegenheid waarin handelslieden van verschillende soort elkander treffen om elkander voordelen afhandig te maken en anderen voor de zo geleden verliezen de rekening te doen betalen.

Kristalbal.

Iets waarin je beter kunt kijken, dan het naar je hoofd te krijgen.

Kristallen bal of loodglasbol.

Een middel tot concentratie, waardoor de mens zijn innerlijke visualisaties buiten zich kan projecteren en zo kan komen tot redelijk uitdrukbare waarneming van zijn innerlijke voorstellingen, of deze nu al dan niet waar en van een voorspellend karakter zijn.

Geld.

Datgene, waarvoor een ieder alles pleegt te doen, zonder te beseffen, dat geld zijn geld niet waard is, daar het slechts als ruilmiddel de waarde bezit, die anderen daaraan willen toekennen.

Voor wij de bijeenkomst eindigen nog een enkele zin, die voor u mogelijk een goede raad kan bevatten.

Wanneer je iets doet, vraag je dan altijd af, of je bereid bent daarop, ook waar het de gevolgen betreft, bereid bent een amen, een 'zo zij het', te laten volgen. Is dit niet het geval, herzie je gebeden en je daden. Want anders kon een andere en grote kracht ten aanzien van de niet door u gewenste gevolgen wel eens een 'amen' uitspreken.

Goedenavond.

d.d. 14 juli 1967